

MNB jelentés a foglalkoztatásról, a bérekről és az inflációról

2020 december

Foglalkoztatás

A versenyszférán belül 2020 harmadik negyedében az előző év azonos időszakához képest **emelkedett a létszám az építőiparban, a kereskedelemben és az információ, kommunikációs ágazatban, míg csökkent a feldolgozóiparban és egyes piaci szolgáltatások esetében (turizmus, szállítás). A járvány második hulláma alatt ismét felerősödhetnek a kedvezőtlen foglalkoztatási hatások a szolgáltató szektorban, mivel a munkaerő megtartását támogató új intézkedések csak az ágazatok szűkebb körére vehetők igénybe. A járvány második hulláma miatt 55–110 ezer munkahely szűnhet meg a 2021 első negyedévére várt mélypontig.**

Bérek

A versenyszféra **teljes munkaidős bruttó átlagkeresete 2020-ban várhatóan 8,9–9,2 százalékkal emelkedik, a feldolgozóiparban 9,6 százalékkal, a piaci szolgáltatások körében 11,2 százalékkal voltak magasabbak a keresetek a harmadik negyedévben, mint egy évvel ez előtt. A járvány által leginkább érintett szolgáltató ágazatokban (szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás; egyéb szolgáltatás) az éves bérnövekedés 6 százalék alá került.**

Az MNB prognózis szerint **2021-ben az éves bérnövekedés 5,6–6,5 százalékra lassul a versenyszférában.**

Infláció

2020-ban az inflációs ráta **3,4 százalékos, 2021-ben a 3,5–3,6 százalékos tartományban** alakul. **A gyümölcsök** esetében 2020 harmadik negyedében az átlagos termelőiár-emelkedés az előző évhez viszonyítva átlagosan **40 százalék volt. Az állati eredetű termékek** esetében a sertéshús termelői ára **36%-kal** nőtt. A gabonafélék árai 2020 harmadik negyedében az előző évhez képest közel **10 százalékkal** emelkedtek. **A dohánytermékek jövedéki adója 2021-ben 20 százalékkal nő, emiatt a fogyasztóiár-index 2021 tavaszán 4 százalékra emelkedik.** Előzetes adatok alapján 2020 harmadik negyedében országos átlagban **folytatódott a lakásárak emelkedése mintegy 2,2 százalékkal, a fővárosban pedig kismértékű, 0,3 százalékos csökkenés volt tapasztalható.**

Háztartási hitelkondíciók

A lakáshitelek átlagos hitelköltsége 2020-ban az 1–5 évre kamatfixált hiteleknél **4,4 százalékot**, míg az 5 évnél hosszabb időre fixált hiteleknél **4,3 százalékot** tett ki. A bankok **a személyi kölcsönök** esetében az elrendelt THM-szintre vonatkozó korláthoz igazodva, **5,7 százalékra** csökkentették az átlagos hitelköltséget, az átlagos felár így 5 százalékponton állt a negyedév végén. Az inflációs várakozásokkal csökkentett **reálkamatszint** az állampapírpiaci hozamok és a betéti kamatok alapján becsülve **mínusz 2,7 százalék**on, illetve **mínusz 2,8 százalék**on állt 2020 szeptemberben.

Gazdasági növekedés

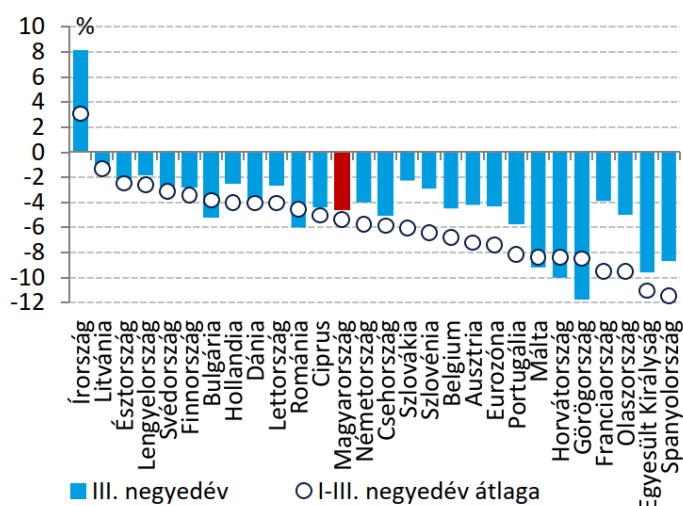
Kérdőíves felmérések alapján **a feldolgozóipari vállalatok kapacitáskihasználtsága** 2020 harmadik negyedében enyhén javult, de **a negyedik negyedévben is alacsony szinten** alakul, összhangban a nem teljes műszakban történő üzemeléssel és a globális kereslet mérséklődésével. **Termelési oldalon az építőipar, a szállítás, raktározás és a szálláshely szolgáltatás, vendéglátás ágazatok teljesítettek különösen gyengén,** míg a visszaesést legnagyobb mértékben az **információ, kommunikáció, illetve a pénzügyi szolgáltatások növekedése**

mérsékelte. Az ipar esetében a járvány első szakaszában elakadó ellátási láncok és a **járműipar talpra állt**, a közösségi szolgáltatásokat pedig az állami egészségügyi szolgáltatások újraindítása támogatta.

Emellett a turizmushoz köthető szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás, valamint művészet, szórakoztatás, egyéb szolgáltatás ágazatok teljesítménye is **jelentősen korrigált**. Ezzel szemben az **építőipar teljesítménye az építőipari beruházások mérséklődésével párhuzamosan tovább romlott**, valamint a **szállítás, raktározás ágazat sem tudott érdemben javulni a második negyedévhez képest**. Az **információ és kommunikáció szektor a széleskörűen elterjedő otthoni munkavégzés hatására az ágazatok többségével szemben bővülni tudott (+5,3 százalék)**.

A korlátozó intézkedések mellett a hazai gazdasági aktivitás **2020 negyedik negyedévében** ismét csökken, amivel a **GDP összességében 2020-ban 6,0–6,5 százalékkal zsugorodik**. A **gazdasági élet normalizálódása a koronavírus elleni vakcina széles körű elterjedésével párhuzamosan, 2021 második negyedévéől** indulhat meg. A hazai gazdaság **3,5 és 6,0 százalék közötti mértékben bővülhet 2021-ben**. 2022-ben 5,0 és 5,5 százalék közötti, míg 2023-ban 3,0 és 3,5 százalék közötti növekedés várható.

3-4. ábra: A 2020. harmadik negyedévi, valamint az első három negyedév átlagos GDP-növekedése éves összevetésben

Megjegyzés: Szezonálisan és munkanaphatással igazított adatok alapján. Forrás: Eurostat

Továbbra is jelentős a közép-kelet-európai gazdaságok, ezen belül is **Magyarország előnye a termelés költségszintjében**, így **hazánk továbbra is vonzó célpont a külföldi beruházók számára**, amit az elmúlt hónapokban bejelentett új beruházási projektek is alátámasztanak. A negyedik negyedévben több mint 280 milliárd forint értékben jelentettek be új beruházásokat, amelyek több mint **60 százaléka járműipari fejlesztés**. A járműiparral kapcsolatos új fejlesztések tovább erősítik hazánk pozícióját **az elektromobilitás** terén.

Beruházások

Felhasználási oldalról a **gazdaság tavalytól elmaradó teljesítményét leginkább a beruházások csökkenése eredményezte**. A beruházások csökkenése széles körű volt, **mindhárom szektor (vállalatok, lakosság, állam) hozzájárult a mérséklődéshez**. A visszaeséshez **elsősorban az építési beruházások** csökkenése járult hozzá, míg a gép- és berendezésberuházások mérsékelten csökkentek. 2020 harmadik negyedében **tovább mérséklődtek az állam és az államhoz köthető vállalatok beruházásai** az előző év azonos időszakához viszonyítva, míg a **lakosság beruházási aktivitása ennél visszafogottabban csökkent**. **A lakossági beruházásokat a lakásépítési-vásárlási-felújítási kedvezményel ösztönzik:**

- 2021 elejétől 2026. december 31-ig ismételten **5 százalékos áfakulcsot lehet alkalmazni új építésű lakóingatlanok esetén**, amennyiben az építési engedély **2022. december 31-ig véglegessé vált**, vagy az egyszerű bejelentéshez kötött építési tevékenységet legkésőbb 2022. december 31-ig bejelentették. A rozsdaovezeti akcióterületek kijelölését követően ezeken a területeken értékesített lakásokra időkorlát nélkül vonatkozik az 5 százalékos áfakulcs. Az áfacskökkentés a 150 négyzetméternél nagyobb hasznos alapterületű lakásokra, illetve a 300 négyzetméternél nagyobb házakra nem vonatkozik.

- 2021. januártól a családi otthonteremtési kedvezményt (CSOK) igénybevevő, gyermekes, vagy gyermek születését vállaló családok **mind új, mind használt lakás vásárlása esetén illetékmentességet** élveznek.

- Azok, akik CSOK-kal vásárolnak új építésű ingatlant, 2021. januártól visszaigényelhetik az 5 százalékos áfa-tartalmat is.

- A jövő év elejétől 2022. december 31-ig a legalább egy gyermeket nevelő családok otthonuk számlával igazolt **felújítási költségeinek a felét** átvállalja az állam, legfeljebb **hárommillió forintig**. A támogatást legalább egy 25 éven aluli gyermek esetén igényelhetik a családok. A támogatást 50-50 százalékban lehet anyagköltségre és vállalkozói díjra felhasználni, és utólag lehet visszaigényelni az államkincstárnál a számlák benyújtásával.

- A Kormány a többgenerációs otthonok létrehozását támogatva családi házak tetőtér-beépítéséhez is elérhetővé teszi a CSOK igénybevetését.

Vállalati hitelkondíciók

Mérsékelten csökkentek a vállalati forint- és eurohitelek finanszírozási költségei 2020 harmadik negyedéve során. Ezzel **az átlagos forinthitel-kamat 2,1 százalékot** tett ki szeptemberben. A kis- és nagyösszegű **euróhitelek kamatszintje 1,7 százalék**on állt. A negyedévben tovább **szigorodtak a vállalati hitelfeltételek**, mely mögött legfőbb indokként iparág-specifikus problémákat, valamint a gazdasági kilátások romlását jelölték meg.

6-2. táblázat: A főbb makrogazdasági változók összehasonlítása a 2008/2009-es és a 2020-as válság idején

	2009	2010-12	2020	2021-23
GDP éves változása	-6,7	0,6	(-6,5) - (-6,0)	3,8 - 5,0
Beruházási ráta	22,7	19,6	25,5 - 25,9	26,8 - 27,4
Fogyasztás változása	-6,9	-0,9	(-4,1) - (-3,7)	3,6 - 4,2
Munkanélküliségi ráta	10,0	11,1	4,3 - 4,5	4,0 - 4,4
Reálbér változása	-3,5	-1,0	5,8 - 6,0	3,5 - 4,0
Infláció	4,2	4,8	3,4	3,1 - 3,2
Vállalati hitelállomány változása*	-5,3	-4,8	9,3 - 11,0	5,7 - 9,7
Lakossági hitelállomány változása*	-0,6	-8,5	12,5 - 13,8	8,8 - 12,7
Költségvetési egyenleg a GDP százalékában	-4,8	-4,0	(-9,0) - (-8,0)	(-6,5) - (-2,5)
Felvevőpiacaink gazdasági növekedése	-4,6	2,2	(-6,5) - (-6,0)	3,0 - 3,5